

วิธีการดำเนินงานและการรวบรวมข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดลอง เป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปีการศึกษา 2522 จำนวน 60 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง

เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองมี

1. สไลด์ภาพสีจำนวน 18 ภาพ เป็นภาพที่คาดว่าเร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวกจำนวน 9 ภาพ และภาพที่คาดว่าเร้าอารมณ์ทางลบจำนวน 9 ภาพ
2. เพลงบรรเลงประกอบสไลด์ภาพสีทั้ง 18 ภาพ จำนวน 18 เพลง เป็นเพลงที่เร้า คาดว่าเร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวก 9 เพลง และเพลงที่คาดว่าเร้าให้เกิดอารมณ์ทางลบ 9 เพลง
3. แบบสอบถามวัดสภาพอารมณ์ที่สร้างขึ้นเอง เป็นแบบวัดโดยเทคนิคของมาตรจำแนกความหมาย (semantic differential scale) ใช้ 7 ช่วง วัดอารมณ์เป็นสุข - เป็นทุกข์, อารมณ์ดี - ไม่ดี, อารมณ์เศร้า - เบิกบาน, และความตื่นตัว - ไม่ตื่นตัว
4. แบบฟอร์มขอความช่วยเหลือ 2 ฉบับ
5. เครื่องฉายสไลด์ จำนวน 1 เครื่อง
6. เครื่องเล่นเทปคาสเซ็ท จำนวน 1 เครื่อง

กระบวนการในการสร้างเครื่องมือ

1. ในค่านสไลด์ภาพ ผู้วิจัยได้หาสไลด์ภาพสีมาจำนวน 60 ภาพ เป็นภาพที่คาดว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางบวก ได้แก่ ภาพเด็ก ดอกไม้ ทิวทัศน์ จำนวน 30 ภาพ และภาพที่คาดว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางลบ ได้แก่ ภาพคนอพยพ คนติดยาเสพติด คนเจ็บป่วย ซากอาหาร จำนวน 30 ภาพ ให้นักศึกษาปริญญาโทปีที่ 2 แผนกจิตวิทยา ปีการศึกษา 2522 จำนวน 13 คน ร่วมกันประเมินค่าอารมณ์ แล้วคัดเลือกภาพที่มีการประเมินค่าว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกสูงไว้ 9 ภาพ และภาพที่ประเมินค่าว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางลบสูงไว้ 9 ภาพ

2. ในค่านเสียง ได้นำสไลด์ภาพทั้งหมดไปปรึกษากับอาจารย์ แผนกโสตทัศนศึกษาหาเพลงบรรเลงที่คาดว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกประมาณ 20 เพลง ได้แก่ เพลงเกี่ยวกับ เด็ก ดอกไม้ ทิวทัศน์ และเพลงบรรเลงที่คาดว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางลบประมาณ 20 เพลง ได้แก่ เพลงที่เกี่ยวกับความเศร้า ความทุกข์ยาก ความตาย โดยใช้สไลด์ภาพที่เลือกมาแล้วเป็นแนวทางในการหาเพลง แล้วให้นักศึกษาแผนกโสตทัศนศึกษาและแผนกดนตรี จำนวน 10 คน ร่วมกันประเมินค่าอารมณ์แล้วคัดเลือกเพลงที่ประเมินค่าว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกสูงไว้ 9 เพลง และเพลงที่ประเมินค่าว่าสามารถเราให้เกิดอารมณ์ทางลบสูงไว้ 9 เพลง

3. แบบฟอร์มขออาสาสมัครช่วยเหลือในการทำงาน ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีหลักเกณฑ์ว่า ไม่กำหนดเรื่องและเวลาที่แน่นอน ทั้งนี้เพื่อป้องกันมิให้ผู้รับการทดลองอาสาสมัครช่วยเหลือโดยมีความชอบ ความสนใจในเรื่องที่ทำกรวิจัย หรือพิจารณาเกี่ยวกับเวลา จึงเป็นเพียงแบบฟอร์มที่ถามถึงความตั้งใจที่จะช่วยเหลือ หลังจากได้รับสิ่งเราทางอารมณ์แล้วเท่านั้น

4. ทำ Pilot Study กับกลุ่มตัวอย่าง 12 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชายหญิง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดราชบุรี ปีการศึกษา 2522 โดยใช้รูปแบบการทดลองแบบ Repeated Measure ทำการทดลองรายบุคคลพบว่า ผู้รับการทดลองที่ได้รับการเราให้เกิดอารมณ์ทางบวกอาสาสมัครช่วยเหลือมาก

กว่าผู้รับการทดลองที่ได้รับการเร้าให้เกิดอารมณ์ทางลบ ทั้งโดยภาพและเสียงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ($t = 2.5543, 2.2995$)

5. ปรับปรุงเครื่องมือทางค่านสไลด์ภาพบางภาพที่ผู้รับการทดลองในการทำ Pilot Study ประเมินค่าอารมณ์ไม่ชัดเจน โดยใช้วิธีการเหมือนเดิม แต่คราวนี้ได้ให้อาจารย์แผนกจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ ร่วมในการประเมินค่าอารมณ์ในแต่ละภาพด้วย

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูล

วิธีการดำเนินการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 4 ชั้น คือ

1. ชั้นแบ่งกลุ่มตัวอย่าง

แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 20 คน โดยให้

กลุ่มที่ 1 ใค้ดูสไลด์ภาพที่คาดว่าเร้าอารมณ์ทางบวกและทางลบอย่างละ

1 ชุด

กลุ่มที่ 2 ใค้ฟังเพลงที่คาดว่าเร้าอารมณ์ทางบวกและทางลบอย่างละ

1 ชุด

กลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม ไม่ใค้ดูสไลด์ภาพและไม่ใค้ฟังเพลง

2. ชั้นเตรียมการทดลอง

2.1 เตรียมสถานที่ สถานที่ที่ใช้ในการทดลอง คือ ห้องปฏิบัติการจิตวิทยา ภาควิชาจิตวิทยา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัสดุที่ใช้ในการทดลอง ประกอบด้วยโต๊ะ 1 ตัว สำหรับวางเครื่องฉายภาพหนึ่งหรือเครื่องวิทยุ-เทป ฉากสำหรับฉายภาพหนึ่ง และโต๊ะกับเก้าอี้สำหรับผู้รับการทดลอง

2.2 เตรียมรูปแบบการทดลอง ใค้ออกแบบการทดลองให้

กลุ่มคุณภาพ ผู้รับการทดลองจะใค้ดูสไลด์ภาพทั้งที่เร้าให้เกิดอารมณ์ทางบวกและทางลบ แต่ผู้รับการทดลองคนใค้จะใค้ดูภาพทางใค้ก่อนนั้น ใค้กำหนดเป็นแบบใค้ดังนี้

- ผู้รับการทดลองคนที่ 1 ภาพเรอาร์มณทางบวกก่อนแล้วจึงภาพเรอาร์มณทางลบ
 ผู้รับการทดลองคนที่ 2 ภาพเรอาร์มณทางลบก่อนแล้วจึงภาพเรอาร์มณทางบวก
 ผู้รับการทดลองคนที่ 3 ภาพเรอาร์มณทางบวกก่อนแล้วจึงภาพเรอาร์มณทางลบ
 ผู้รับการทดลองคนที่ 4 ภาพเรอาร์มณทางลบก่อนแล้วจึงภาพเรอาร์มณทางบวก
- สลับกััน เชนนี้เรือยไปจนครบ

กลุ่มฟังเสียง เชนเคียวกับกลุ่มดูภาพ
 กลุ่มควบคุม ไมโคดูภาพและไมโคฟังเสียง คงโครับแตะแบบฟอร์ม
 ขอความช่วยเหลือเทอนัน

แบบฟอร์มขอความช่วยเหลือ การเสนอแบบฟอร์มขอความช่วยเหลือ
 ว่าจะเสนออันใดก่อนใน 2 ฉบับนั้นโคใช้หลักเชนเคียวกับการดูภาพและฟังเสียง,

3. ขั้นตอนการทดลอง

ผู้รับการทดลองกลุ่มดูภาพและกลุ่มฟังเสียง เข้ารับการทดลองครั้งละ 1 คน
 ผู้รับการทดลองจะพาผู้รับการทดลองไปนั่งที่นั่งที่จัดไว้ และพักท่ายผู้รับการทดลองพอสมควร

3.1 ขั้นชี้แจงการทดลอง ผู้รับการทดลองอธิบายให้ผู้รับการทดลองเข้าใจถึงวิธีการต่อไปนี้คือ

"การทดลองต่อไปนี้ จะให้คุณดูภาพ (ฟังเสียง) ซุกหนึ่ง หลังการ
 ดูภาพ (ฟังเสียง) แตะภาพ (เพลง) ขอให้สำรวจอาร์มณของคุณว่า คุณเกิดอาร์มณ
 เป็นสุข-เป็นทุกข์ อาร์มณดี-ไมคี่ อาร์มณเศร้า-เบิกบาน อาร์มณคันตัว-ไมคี่คันตัว
 แคะไหน แล้วประมาณค่าอาร์มณเหล่านั้นลงในกระดาษคำตอบที่ให้ไว้ ภาพ (เพลง)
 หนึ่งต่อกระดาษแผ่นหนึ่ง ซึ่งก็หมายความว่า คุณต้องตอบทั้งหมด 4 ลักษณะอาร์มณคัง
 กลาวต่อ 1 ภาพ (เพลง)"

เมื่ออธิบายเสร็จผู้ทำการทดลองเปิดโอกาสให้ผู้รับการทดลองซัก
 ถามข้อสงสัยเมื่อเข้าใจคี่แล้วจึงเริ่มการทดลอง

3.2 ชั้นทดลอง เสนอสไลด์ภาพ (เสียง) ที่ละภาพ (เพลง) เป็นเวลา 30 วินาที โดยเว้นระยะการเสนอภาพ (เพลง) แต่ละภาพ (เพลง) ประมาณ 15 วินาที แล้วให้ผู้รับการทดลองประมาณค่าอารมณ์ทั้ง 4 ลักษณะอารมณ์ หลังการเสนอสไลด์ภาพ (เสียงเพลง) แต่ละภาพ (เพลง) จนครบ 9 ภาพ (เพลง) หลังจากนั้นก็เสนอแบบฟอร์มขอความช่วยเหลือให้ผู้รับการทดลองตอบความสมัครใจช่วยเหลือ แล้วให้ผู้รับการทดลองออกไปพักผ่อนนอกห้องทดลอง ต่อจากนั้นทำการทดลองต่อโดยเสนอภาพ (เสียงเพลง) อีกชุดหนึ่งด้วยวิธีการที่เหมือนเดิม แล้วก็เสนอแบบฟอร์มอีกฉบับหนึ่งแก่ผู้รับการทดลองให้ตอบความสมัครใจช่วยเหลือ

4. ชั้นปฏิบัติการทดลอง

ผู้ทำการทดลองกล่าวขอบคุณผู้รับการทดลองที่ให้ความร่วมมือในการทดลองและมอบของที่ระลึกแก่ผู้รับการทดลอง และสุดท้ายได้ขอความร่วมมือในการทดลอง ไม่ให้เปิดเผยเรื่องที่ทำทดลองนี้ให้ผู้อื่นทราบ เพื่อผลในการทดลองกับผู้รับการทดลองคนอื่นต่อไป

การจัดกระทำกับข้อมูล

1. การตรวจให้คะแนน

1.1 ในด้านการประเมินค่าอารมณ์ต้นตัว-ไม่ต้นตัว ได้ให้คะแนนการประเมินค่าอารมณ์จาก 1 คะแนนถึง 7 คะแนน โดยเรียงจาก ถ้าตอบไม่ต้นตัวมากที่สุดให้ 1 คะแนน ไปเรื่อย ๆ จนถึงต้นตัวมากที่สุดให้ 7 คะแนน ดังต่อไปนี้

อารมณ์ไม่ต้นตัว	----- ----- ----- ----- ----- ----- -----							อารมณ์ต้นตัว
	1	2	3	4	5	6	7	
ช่วงการเลือกตอบ	ช่วง 1	ช่วง 2	ช่วง 3	ช่วง 4	ช่วง 5	ช่วง 6	ช่วง 7	
คะแนน	1	2	3	4	5	6	7	

1.2 ในด้านการประเมินค่าอารมณ์เป็นสุข-เป็นทุกข์ อารมณ์ดี-ไม่ดี อารมณ์เศร้า-เบิกบาน ได้ให้คะแนนการประเมินค่าอารมณ์ จาก 1 คะแนนถึง 7 คะแนนเช่นกัน โดยกำหนดให้อารมณ์ทางคานลบ ซึ่งได้แก่ อารมณ์เป็นทุกข์ อารมณ์ไม่ดี อารมณ์เศร้าเป็นคะแนนข้างน้อย ส่วนอารมณ์ทางคานบวก ซึ่งได้แก่อารมณ์เป็นสุข อารมณ์ดี อารมณ์เบิกบาน เป็นคะแนนข้างมาก โดยเรียงจาก ถ้าตอบการประเมินอารมณ์ทางคานลบมากที่สุดให้ 1 คะแนน ไปเรื่อย ๆ จนถึงอารมณ์ทางคานบวกมากที่สุดให้ 7 คะแนน ดังต่อไปนี้

อารมณ์ทางคานลบ								อารมณ์ทางคานบวก
	1	2	3	4	5	6	7	
ช่วงการเลือกตอบ	ช่วง1	ช่วง2	ช่วง3	ช่วง4	ช่วง5	ช่วง6	ช่วง7	
คะแนน	1	2	3	4	5	6	7	

1.3 ในด้านการขออาสาสมัครช่วยเหลือ ได้ให้คะแนนจำนวนครั้งหรือชั่วโมงของการอาสาสมัครช่วยเหลือดังนี้

อาสาสมัครช่วยเหลือ 1 ครั้งหรือ 1 ชั่วโมง ให้ 1 คะแนน
อาสาสมัครช่วยเหลือ 2 ครั้งหรือ 2 ชั่วโมง ให้ 2 คะแนน

2. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์โดย

1. เปรียบเทียบการประเมินค่าอารมณ์ของผู้รับการทดลองแต่ละเงื่อนไข โดยการทดสอบค่าที (t -test)

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมกรช่วยเหลือของผู้รับการทดลองแต่ละสภาพการณ์ โดยการทดสอบค่าที (t -test)